

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΥΧΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Πρωτοπόροι στις ολοκληρωμένες υπηρεσίες παροχής συμβουλών

Μάρτιος 2016

ΥΠΕΡΑΚΤΙΟ ΕΡΓΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΡΙΝΟΥ

Διαδικασία σχετικά με τυχαία ευρήματα
πολιτιστικής κληρονομιάς

ΑΥΤΗ Η ΣΕΛΙΔΑ ΕΧΕΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΑΦΕΘΕΙ ΚΕΝΗ

ΥΠΕΡΑΚΤΙΟ ΕΡΓΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΡΙΝΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΥΧΑΙΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	
Σύμβουλος περιβαλλοντικής διαχείρισης:	 LDK Consultants - Σύμβουλοι Τεχνικών & Αναπτυξιακών Έργων Α.Ε.
Ημερομηνία:	04/03/2016
Αναθεώρηση:	
Περιγραφή:	Οριστική υποβολή

	Όνομα - Εταιρεία	Αρμοδιότητα	Υπογραφή	Ημερομηνία
Καταρτίστηκε από:	Θωμάς Κόλλιας, LDK	Ανώτερος σύμβουλος σε θέματα ΜΠΚΕ/ Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου/ Κοινωνικά/ Συμμετοχής ενδιαφερόμενων μερών		
	κ. Δήμητρα Ευαγγελικοπούλου, LDK	Βοηθός συμβούλου σε θέματα ΜΠΚΕ/ Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου/ Κοινωνικά/ Συμμετοχής ενδιαφερόμενων μερών		
Ελέγχθηκε από:	Εύη Λίτου, LDK	Κύριος σύμβουλος σε θέματα ΜΠΚΕ/		

	Όνομα - Εταιρεία	Αρμοδιότητα	Υπογραφή	Ημερομηνία
		διαδικασιών		
	Κωστής Νικολόπουλος, LDK	Επικεφαλής του Τμήματος Περιβαλλοντικών Μελετών της LDK, προϊστάμενος του έργου		
Εγκρίθηκε από:	Κωστής Νικολόπουλος, LDK	Επικεφαλής του Τμήματος Περιβαλλοντικών Μελετών της LDK, προϊστάμενος του έργου		

ΑΥΤΗ Η ΣΕΛΙΔΑ ΕΧΕΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΑΦΕΘΕΙ ΚΕΝΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	1
2	<u>ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ</u>	2
3	<u>ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ</u>	3
3.1.	ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	3
3.2.	ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	3
4	<u>ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ</u>	4
5	<u>ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</u>	4
5.1.	ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	4
5.2.	ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	5
6	<u>ΕΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ</u>	5
6.1.	ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	5
6.2.	ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	6
7	<u>ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ</u>	6
7.1.	ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	6
7.2.	ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	7
8	<u>ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</u>	7
8.1.	ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	7
8.2.	ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	7

9	ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ	7
9.1.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	8
9.2.	ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	8

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το συγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης περιγράφει τα μέτρα μετριασμού και τις υποχρεώσεις, καθώς και καθορίζει τις αρμοδιότητες, την επιτήρηση, τον έλεγχο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αναφορικά με τα «τυχαία ευρήματα πολιτιστικής κληρονομιάς» κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του Έργου.

Τα «τυχαία ευρήματα» ορίζονται ως δυνητικά αντικείμενα πολιτιστικής κληρονομιάς τα οποία εντοπίζονται εκτός των επίσημων χώρων αναγνώρισης -από τις αρμόδιες αρχές- και ανακαλύπτονται απροσδόκητα κατά την υλοποίηση του Έργου. Η ανακάλυψη τυχαίων ευρημάτων μπορεί να γίνει από οποιοδήποτε μέλος που συμμετέχει στο Έργο.

Σε ό,τι αφορά τη φάση της κατασκευής, ο Ανάδοχος υποχρεούται να καταρτίσει το δικό του Σχέδιο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης και Επιτήρησης (ΣΠΚΔΕ) και ειδικά ένα συγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης για τα τυχαία ευρήματα πολιτιστικής κληρονομιάς, το οποίο πρέπει να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει να πληροί και να συμμορφώνεται με συγκεκριμένες υποχρεώσεις και μέτρα μετριασμού του Έργου σύμφωνα με την πολιτική και τα πρότυπα περί υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος (HSE) της εταιρείας Energean. Το συγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης ενεργεί ως σημείο αναφοράς βάσει του οποίου ο Ανάδοχος πρέπει να καταρτίσει ένα Σχέδιο Διαχείρισης για τα τυχαία ευρήματα πολιτιστικής κληρονομιάς σε ό,τι αφορά το σχέδιο κατασκευής.

Για τη φάση της λειτουργίας, η Energean θα εφαρμόσει μέτρα μετριασμού όπως περιγράφονται στο συγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης. Το εν λόγω Σχέδιο Διαχείρισης ενεργεί ως σημείο αναφοράς βάσει του οποίου η Energean πρέπει να καταρτίσει ένα Σχέδιο Διαχείρισης για τα τυχαία ευρήματα πολιτιστικής κληρονομιάς σε ό,τι αφορά το σχέδιο λειτουργίας.

Το Έγγραφο-Πλαίσιο του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ) επεξηγεί τον σύνδεσμο μεταξύ της Πολιτικής περί υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος (HSE) της εταιρείας Energean και των Σχεδίων Επιτήρησης.

2 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το εν λόγω Σχέδιο Διαχείρισης έχει καταρτιστεί για να περιγράψει τα μέτρα εξομάλυνσης που είναι απαραίτητα ώστε να εξασφαλιστεί η αποτροπή αρνητικών επιπτώσεων στην πολιτιστική κληρονομιά, με επίκεντρο τα τυχαία ευρήματα, ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του Έργου (κατασκευή και λειτουργία) ή σε περίπτωση που το ανωτέρω δεν είναι εφικτό, τότε να αποτραπεί στο μέτρο που είναι ευλόγως δυνατό (ALARP) κατά τη διάρκεια εκτέλεσης όλων των φάσεων του έργου. Οι στόχοι του Σχεδίου Διαχείρισης είναι η διασφάλιση ότι η ανάληψη του έργου διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς συμμορφώνεται με την Πολιτική περί υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος (HSE) της εταιρείας Energean, την εθνική νομοθεσία, τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και όλες τις σχετικές απαιτήσεις επιδόσεων της ΕΤΑΑ.

Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας διαδικασίας ανακάλυψης τυχαίων ευρημάτων (CCP) περιλαμβάνει μέτρα αποφυγής επιπτώσεων και εξομάλυνσης σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες ανακάλυψης τυχαίων ευρημάτων που ισχύουν για όλους τους χώρους εκτέλεσης εργασιών (χερσαίοι και υπεράκτιοι) και που ενδεχομένως να επηρεαστούν από το Έργο.

Το εν λόγω Σχέδιο Διαχείρισης σχετίζεται με τα ακόλουθα έγγραφα:

- Σχέδιο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης και Επιτήρησης (ΣΠΚΔΕ)
- Γενικό σχέδιο διαχείρισης της κατασκευής του έργου

3 ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

3.1. ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Όλες οι ενέργειες που ορίζονται στο Σχέδιο Διαχείρισης θα εξεταστούν και θα συμφωνηθούν με τις αρμόδιες αρχές. Οι αρμόδιες αρχές είναι οι ακόλουθες:

- Εφορία Αρχαιοτήτων Καβάλας-Θάσου
- Εφορία Εναλίων Αρχαιοτήτων

Η Energean θα παράσχει όλες τις πληροφορίες που θα προκύπτουν από τις συζητήσεις που θα διεξάγονται με τις αρμόδιες αρχές στον Ανάδοχο. Το αρμόδιο πρόσωπο της Energean θα είναι ο Υπεύθυνος Έργου.

Ο Ανάδοχος θα είναι υπεύθυνος για τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά που προκύπτουν από τις χερσαίες και υπεράκτιες δραστηριότητες, καθώς και για την εφαρμογή όλων των απαραίτητων μέτρων ώστε να αποτραπούν οι συγκεκριμένες επιπτώσεις ή, εάν δεν είναι δυνατό, να μετριαστούν. Ο Ανάδοχος θα είναι επιφορτισμένος με τα εξής καθήκοντα:

- την κατάρτιση και την εφαρμογή διαδικασίας που αφορά την ανακάλυψη τυχαίων ευρημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς,
- τον διορισμό υπεύθυνου,
- την κοινοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης στους εργάτες,
- τη διασφάλιση της συμμόρφωσης,
- τη δημιουργία γραμμής επικοινωνίας με τις αρμόδιες αρχές,
- την εφαρμογή αποτελεσματικής επιτήρησης και
- την υποβολή αναφορών.

3.2. ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Όλες οι ενέργειες που ορίζονται στο Σχέδιο Διαχείρισης θα εξεταστούν και θα συμφωνηθούν

με τις αρμόδιες αρχές. Οι αρμόδιες αρχές είναι οι ακόλουθες:

- Εφορία Αρχαιοτήτων Καβάλας-Θάσου
- Εφορία Εναλίων Αρχαιοτήτων

Το αρμόδιο πρόσωπο της Energean θα είναι ο Υπεύθυνος Λειτουργίας.

- Η Energean θα είναι επιφορτισμένη με τα εξής καθήκοντα:
- την κοινοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης στους εργάτες,
- τη διασφάλιση της συμμόρφωσης,
- τη δημιουργία γραμμής επικοινωνίας με τις αρμόδιες αρχές,
- την εφαρμογή αποτελεσματικής επιτήρησης και
- την υποβολή αναφορών.

4 ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η διαχείριση οποιωνδήποτε ευρημάτων θα εκτελείται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις απαιτήσεις της ΕΤΑΑ. Πιο συγκεκριμένα:

- Εθνική νομοθεσία: Νόμος 3028/02 περί προστασίας των αρχαιοτήτων
- Απαιτήσεις της ΕΤΑΑ: Το PR8 για την πολιτιστική κληρονομιά και ειδικά η παράγραφος 16 (Διαδικασία σχετικά με την ανακάλυψη τυχαίων ευρημάτων)

5 ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

5.1. ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης για το Σχέδιο Διαχείρισης κατά τη φάση κατασκευής είναι το εξής:

Δραστηριότητα	Χρονοδιάγραμμα / ορόσημο
Διορισμός υπευθύνου του Αναδόχου και της Energean	Πριν από τη σύμβαση
Τοποθέτηση αρχαιολόγου από τον Ανάδοχο	Πριν από τη σύμβαση
Ο Ανάδοχος καταρτίζει διαδικασία σχετικά	Δύο μήνες πριν από τις εργασίες κατασκευής

με την ανακάλυψη τυχαίων ευρημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς	
Οι αρμόδιες αρχές διεξάγουν επίσημη έρευνα της τοποθεσίας	Πριν από τις εργασίες κατασκευής
Δημιουργία γραμμής επικοινωνίας μεταξύ του Αναδόχου και των αρμόδιων αρχών	Πριν από τις εργασίες κατασκευής
Κοινοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης στους υπαλλήλους	Πριν από τις εργασίες κατασκευής
Επιτήρηση των εργασιών κατασκευής από αρχαιολόγο (κατόπιν αιτήματος) του Αναδόχου	Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής
Υποβολή αναφορών στην Energean και στις αρμόδιες αρχές	Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής, σε περίπτωση ανακάλυψης τυχαίων ευρημάτων

5.2. ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης για το Σχέδιο Διαχείρισης κατά τη φάση λειτουργίας είναι το εξής:

Δραστηριότητα	Χρονοδιάγραμμα / ορόσημο
Διορισμός υπευθύνου της Energean	Πριν από τη θέση σε λειτουργία του έργου
Η Energean καταρτίζει την οριστική διαδικασία σχετικά με την ανακάλυψη τυχαίων ευρημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς	Ένα μήνα πριν από τη θέση σε λειτουργία του έργου
Υποβολή αναφορών στις αρμόδιες αρχές	Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας, σε περίπτωση ανακάλυψης τυχαίων ευρημάτων

6 ΕΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ

6.1. ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Θα εφαρμόζονται οι ακόλουθοι έλεγχοι διαχείρισης και μετριασμού, κατά τη διάρκεια της φάσης κατασκευής:

Μέτρο / υποχρέωση	Αρμόδιος	Μέσα επαλήθευσης
Επιτήρηση των εργασιών κατασκευής από αρχαιολόγο	Ο υπεύθυνος του Αναδόχου	Υποβολή αναφορών

Σήμανση συναγερμού στο προσωπικό	Υπεύθυνος Κατασκευής του Αναδόχου	Επαλήθευση των τυχαίων ευρημάτων από αρχαιολόγο
Διακοπή των εργασιών πλησίον οποιουδήποτε τυχαίου ευρήματος	Υπεύθυνος Κατασκευής του Αναδόχου	Επαλήθευση των τυχαίων ευρημάτων από αρχαιολόγο
Ειδοποίηση των αρχών	Ο υπεύθυνος του Αναδόχου	Επίσημη αλληλογραφία
Προδιαγραφές για την προσωρινή αποθήκευση και των μέσων προστασίας των ευρημάτων	Ο υπεύθυνος του Αναδόχου	Ορίζεται στο Σχέδιο Διαχείρισης του Αναδόχου

6.2. ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Θα εφαρμόζονται οι ακόλουθοι έλεγχοι διαχείρισης και μετριάσμου, κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας:

Μέτρο / υποχρέωση	Αρμόδιος	Μέσα επαλήθευσης
Διακοπή των εργασιών πλησίον οποιουδήποτε τυχαίου ευρήματος	Ο υπεύθυνος της Energean	Επαλήθευση σύμφωνα με το οριστικό Σχέδιο Διαχείρισης
Ειδοποίηση των αρχών	Ο υπεύθυνος της Energean	Επίσημη αλληλογραφία
Μεταφορά του ευρήματος για προσωρινή εναπόθεση	Ο υπεύθυνος της Energean	Ορίζεται στην οριστική διαδικασία σχετικά με την ανακάλυψη τυχαίων ευρημάτων

7 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

7.1. ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Θα εφαρμοστούν οι ακόλουθες διαδικασίες επιτήρησης, κατά τη φάση κατασκευής:

Μέτρο / υποχρέωση	Αρμόδιος	Περιοδικότητα
Αρχείο καταγραφής αρχαιολογικής επιτήρησης	Αρχαιολόγοι του Αναδόχου	Ανά μήνα

7.2. ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Θα εφαρμόζονται οι ακόλουθοι έλεγχοι διαχείρισης και μετριάσμου, κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας:

Μέτρο / υποχρέωση	Αρμόδιος	Μέσα επαλήθευσης
Αρχείο καταγραφής των τυχαίων ευρημάτων	Ο υπεύθυνος της Energean	Όταν προκύψει

8 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

8.1. ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας, καθώς οι υπάλληλοι δεν είναι εξοικειωμένοι με αντικείμενα και ευρήματα πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο αρχαιολόγος του Αναδόχου θα ενημερώσει τους υπεύθυνους και τους επιθεωρητές κατασκευής της ENERGEAN και του Αναδόχου για την αναγνώριση αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς.

8.2. ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η ENERGEAN θα καταρτίσει φυλλάδιο σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν τα τυχαία ευρήματα και θα είναι διαθέσιμο σε όλες τις εγκαταστάσεις.

9 ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

9.1. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Θα διενεργηθούν τα ακόλουθα σε ό,τι αφορά τον έλεγχο και την υποβολή αναφορών κατά την φάση κατασκευής:

Έλεγχος / αναφορά	Παράμετρος / δείκτης	Περιοδικότητα
Ικανοποιητική εφαρμογή των μέτρων μετριασμού σχετικά με τα τυχαία ευρήματα	100% Υλοποίηση	Ανά μήνα
Αναφορά μη συμμόρφωσης	Μη συμμόρφωση	Όταν προκύψει

9.2. ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Θα διενεργηθούν τα ακόλουθα σε ό,τι αφορά τον έλεγχο και την υποβολή αναφορών κατά τη φάση λειτουργίας:

Έλεγχος / αναφορά	Παράμετρος / δείκτης	Περιοδικότητα
Ικανοποιητική εφαρμογή των μέτρων μετριασμού σχετικά με τα τυχαία ευρήματα	100% Υλοποίηση	Όταν προκύψει
Αναφορά μη συμμόρφωσης	Μη συμμόρφωση	Όταν προκύψει